

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Jacobi Usserii Armachani Annales Veteris Et Novi Testamenti

Ussher, James

Lutetiæ Parisiorum, 1673

Cap. IV. De Græcorum & Macedonum mensibus varie ab Epiphanio usurpatis. De Cypriorum & Bithyniorum mensibus ad anni Macedonici formam accommodatis. Variorum mensium & inter se & cum Iulianis ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-14425

Romanorum; Asia autem more, septimi mensis undecimo, die Sabbati, hora decima. Ubi, non Julium solum, sed etiam Proclum & Quinilianum pro uno & eodem Asiae Proconsule esse accipiendum ex Constantinopolitano Chronographo intelligimus; qui in Fastis Siculis, sub Decio Imperatore passum Pionium fuisse notat, ἐν Σμύρῃ τῆς Ἀσίας, ἐπὶ Περικλοῦ Κωνσταντινῆ ἀποπέτα τῆς Ἀσίας οὐκ ἔστιν Ἰουλιανῶν οὐδὲ Ἀνατολῆς, μὴν ἑβδόμη σάββατον ὥρα δέκατη. Ubi, ex Actis numerus mensis Asianorum in Fastis est restituendus, VII. pro VI. & ex Fastis rursus, dies mensis XI. in Actis reponendus pro XII. licet IV. Iduum Martiarum error utrobique sic admissus: quem mensis Romani diem, neque anno hoc neque in toto Decii imperio, cum Sabbatica feriâ concurrisset certo certius est.

Ad eum itaque errorem corrigendum; Jacobus Capellus, vel [ante V. Idus Martias, Asia autem more, septimi mensis undecimo,] legendum existimat, & Sabbatum vocasse Acta Proconsularia diem Iudaeis ἑορτάζουσι, nempe neomeniam Nisan (Martii die XI. feriâ III. hoc anno factam;) vel [ante VIII. Idus Martias, Asia autem more, septimi mensis, id est, Phamenoth, duodecimo.] Atqui potius captum, quam passum fuisse Martyrem oportuit, ante XI. vero kalendas Aprilis, in quem magnum Sabbatum eo anno incidit, comprehensum eum non fuisse declaravimus. Deinde, ut Judaei neomeniam Nisan Sabbati appellationem tribuerint; quid hoc ad Acta Proconsularia, quae Sabbati nomen hic omnino non habent, aut Sanctorum passionis à Christianis descriptas, qui neomeniarum Judaicarum nullâ religione tenebantur, spectabat? Et licet verum sit, Phamenoth, Alexandrinorum mensis septimi, diem duodecimum in Sabbatum hebdomadicum incidisse; ad Asianos tamen quid illud attinebat? quorum menses ad Ecclesiam Antiochena & Constantinopolitana, potius quam Alexandrina, calculum, justiore ratione fuissent exigendæ.

Atque ita quidem res se habuit. Cum in Epistola Ecclesiae Smyrnenfis facta hæc fuisset dicerentur, ἐπὶ Ἀνατολῆς μὴν ἑβδόμη δωδεκάτη, more Asianorum mensis septimi die duodecimo; & horum quæ habemus Excerptorum autor non alios Asianorum menses cognovisset, quam Constantinopolitanorum, qui à Gorpiaei sive Septembris Juliani kalendis novi sui anni & Indictionis initium deducebant: ad IV. Idus Martias, id est, diem Martii septimi ipsorum mensis duodecimum, referenda ista fuisse existimavit. Ad quam normam & Acta Proconsularia conformanda fuisse ratus; hunc in modum correctâ, vel corrupta potius, ea nobis exhibuit. Ante IV. Idus Martii Quintilianus Proconsul, sedens pro tribunali, sic interrogavit. Quum in authentico exemplari Nonas Aprilis fuisse positas, & Smyræorum reliquorumque Asianorum mensis septimi dies duodecimus exactè illis respondens, & Sabbati cum eis feria pariter concurrentes, planè nobis persuadeat. Ut concludere tandem nihil vereamur, anno Domini CCLI. cum focis passum fuisse Pio-

nium, Asiae Proconsule Julio Proclo Quiniliano magistratum gerente, Consule tertium Messio Quinto Traiano Augusto & Decio Cesare; Nonis Aprilis more Romanorum, Asia autem more, septimi mensis duodecimo, die Sabbati, hora decima.

CAP. IV.

De Græcorum & Macedonum mensibus varie ab Epiphano usurpatis. De Cypriorum & Bithynorum mensibus ad anni Macedonici formam accommodatis. Variorum mensium & inter se & cum Italianis comparatio.

Macedonicorum mensium appellationes quatuor modis ab Epiphano usurpatis animadverto; quorum unum tantum ἡ Μακεδονία, reliquos verò καὶ Ἐπιφανὸς ille nuncupat; Græcorum nomine non eis solum qui in Græciâ, sed etiam qui in Syriâ & Asiâ propriè dicta habitabant, attributo. Quam enim in heresi XI. de Sebuzis agens, Græcorum appellationem cum Romanorum Augusto & Ægyptiorum Mesori confert; Achivorum rationes spectasse videatur: quos Macedonicis hæc mensium nominibus fuisse usos, ab auctoribus illis est traditum, quos in scholiis ad caput IX. libri Bedæ de Temporibus, Joannes Noviomagus est secutus. Achaia verò propriè dicta, Ptolemæo Peloponnesiaca illa est, Sicyonia contermina: cujus Duci Arato Sicyonios (qui, eo favore, in nomen & Rempublicam transferant Achaicam) quintum mensis Dasii diem, quem Athenienses Anthesterionem nominant, dicavisse, in illius Vita narrat Plutarchus. Quod si Atheniensium Anthesterion Achivorum Dasio responderit, atque ita in Romanorum Februarium incidit: ut Atheniensium quoque Metaginionem Achivorum Apellens respondeat, & Romanorum Augustum uterque incurrat, pariter consequetur. Anni æræ Seleucidarum, quæ in Syriâ maxime obtinuit, Græcorum anni in libris Maccabæorum appellantur: quemadmodum & in Ulugbeigi (Samarandæ Principis & magni Tamurlan nepotis) Astronomiâ Persicâ, non Græcorum solum ea epocha, sed etiam menses, quibus cum eâ ad hunc usque diem utuntur Syrii Juliani quidem, sed Syriaci designati nominibus, Græcorum menses nuncupantur. Ita & Epiphanius, in heres. 51. Macedonicis hæc, Antiochena & Constantinopolitana Ecclesiae more, adhibitis nominibus, octavum Romani Novembris diem, καὶ Ἐπιφανὸς octavum esse Dii notat; & sextum Audinaei καὶ Σικεῶν, ἑβδόμη Ἐπιφανὸς (secundum Syros, sive Græcos) Januarii item sextum.

Idem Epiphanius, in libro de ponderibus & mensuris, Valentinianum juniorem Aug. Arcadio II. & Rufino Consulibus, sepultum fuisse refert ipsâ Pentecostes die, quæ tum fuerit, secundum Ægyptios Pachon XXI. καὶ Ἐπιφανὸς Ἀπριλίου τῆς ἑβδόμης, (secundum Græcos Ἀπριλίου XXIII.) secundum Romanos verò XVII.

Kalendas

Kalendas Junias. Et quidem anno ætæ Christianæ CCCXCII. hinc designato, Maii die XVI. Dominica Pentecostes contigit: die Artemisii XXIII. si Smyræorum calculum consulamus: quos, cum reliquis Asiaticis sub *Ελληνων* nomine comprehensos, vel unicus ille Galeni locus ostenderit, libro I. de alimentorum facultatibus cap. 3. *Οι δὲ παλαιῶν παρὰ τοῖς Ἀσιαῖς ὀνομαζόμενοι, παρ' ἡμῶν δὲ τοῖς Ἕλλησι τῶν Ἀσίων Ἕλλησι τῶν Ἰωνίων, σκευάζονται δὲ ἐλαθεῖ μόνον.* Placentæ, quas Attici quidem τῶν Ἰωνίων, nos autem Græci qui Asiam incolimus τῶν Ἰωνίων appellamus, ex solo oleo parantur.

Atque ut hoc Smyræorum, ita & illud Macedonum annali rationi à nobis declaratæ consentaneum est; quod in jam citatâ heresi XI. Romanum mensem Augustum cum Gorpiæo Macedonico, & in LI. sextum Idus, id est, octavum Novembris diem cum decimo sexto appellatæ *Μακεδονίας* confert Epiphanius. Ubi clarissimus Scaliger, libro V. de emendatione temporum, in diatribâ de morte Valentiniani junioris, non alios quàm puros Julianos menses ob oculos habens, miratur decem dies supra formam Julianam numeratos hinc esse, & in superiore de excessu Valentiniani loco, septem: atque ista se non intelligere, profiteatur ingenuè, quum tamen hinc, non decem, sed octo tantum dierum deprehendatur differentia: (neque enim sextum simpliciter, sed sextum Iduum Novembriarum diem Epiphanius commemorat: & de integro mense movenda potius fuisset quaestio; unde factum, ut cum Novembri appellatum hinc componatur, qui cum Decembri comparari debuisset, si Maius cum Artemisio. Quorum utrumque Macedonici & Smyræensis anni rationes à nobis jam descriptæ expediunt: quæ tanto dierum intervallo horum mensium initia Julianis fuisse anteriora, Macedonumque appellatum & Smyræorum diem per omnia sibi respondisse, atque in Romanum Novembrem incurrisse, declarant.

A Patribus fuisse constitutum refert in Barnabe encomio Alexander monachus, ut anniversaria apostoli illius celebraretur memoria tertio Idus Junii, ut Romani numeram: ut verò Cyprus Constantiensis, die undecimo eiusdem mensis, qui ab illis dicitur Mesori & decimus numeratur; ut autem Asiatici homines vel Paphii numerant, decimo nono mensis, qui Phribithipatus (vel Plethypatus potius) dicitur, & nonus numeratur. Unde apparet, in Cypro insulâ duas receptas fuisse annorum formas: à Paphiis unam, quæ eis cum Asiaticis fuerit communis, eodem ab utrisque retento mensium ordine, licet sub appellationibus diversis; à Constantiensibus alteram, quæ menses cum Alexandrinis habuerit communes, ordine tamen alio dispositos. Qui enim Constantiensibus Mesori mensis erat decimus, & à kalendis Junii inchoabatur; idem Alexandrinis duodecimus, & à XXV. die Julii ducebat initium.

Plethypatus mensis nonus numerabatur à Paphiis: qui, cum Asiaticis & Macedonibus, à XXIV. die Septembris annum suum exorsit, primum habebant mensem Aphrodisium, à Latino interprete Eusebii, libro IV. de præparat. Evan-

gelic. cap. 16. cum nostro *Μαρίσιο* perperam comparatum. Verba, ex Porphyrii *ἑρμηνείᾳ τῶν βιβλίων* libro II. ab Eusebio eo in loco citata, hæc sunt. *Ἐν τῇ γὰρ Σαλαμῖνι, ὁ ἑρμηνεύει δὲ Κορονίδη, (ἢ Κορονίδη, apud Eusebium) ὀνομαζόμενος, ἡμῶν δὲ Κορονίδη ἢ Ἀφροδίτης, ἔδωκεν ἀρχαῖος τῆς Ἀφροδίτης ἢ Κορονίδη ἢ Κορονίδη. In eâ que nunc Salamina, prius Coronis appellabatur, mense juxta Cyprum Aphrodisiam Agraulo Cecropis nymphæ Agraulidis filia homo mactabatur. Ex quibus fortasse quis collegerit, Porphyrii ætate Paphiorum menses hosce, non reliquis solum Cypris, sed ipsis etiam Constantiensibus sive Salaminis fuisse communes: atque in totâ illâ Insulâ non aliam eo tempore in usu fuisse anni formam quàm Macedonicam illam, tùm à Syro macedonibus cæteris tùm ab Antiochenis quoque Asiaticis (licet variatis mensium nominibus) usurpatam.*

Verùm ubi postea inter Antiochenum Syriæ patriarcham & Constantiensem Cyprum Metropolitanam de *ἑρμηνείᾳ* lis esset orta: ne, ut anni formam, ita & Metropolitanæ dignitatem à sede Antiochenâ Constantiensis accepisse argueretur, Alexandrinorum potius & mensibus *ἑρμηνείᾳ* & mensium nominibus usus ille fuisse videri posset; ordine tamen immutato, ne ad *ἑρμηνείᾳ* quam sibi vendicabat, minueretur, vel illud etiam in argumentum trahi posset. Sed quæcunque differentia hujus causa fuerit: illud certum est, Epiphanius Constantiensis episcopi tempore, alio Constantiensis anni genere fuisse usos, Paphiis alio. Novembris enim Juliani diem XVI. Salaminiorum sive Constantiensium suorum tertii mensis Chæac diei sexto, Paphiorum verò Apogonicæ diei decimo sexto; paterque VI. Januarii diem, Cyprorum sive Salaminiorum mensis quinti diei quinto, Paphiorum verò Iulii diei quarto decimo respondisse, in heresi 31. ille confirmat.

Ubi duo hæc observare fuerit opere pretium. I. Chæac Salaminiorum tertium fuisse mensem, & à tertio Novembris die incepisse; quum idem apud Alexandrinos quartus ordine fuerit, & à 27. vel 28. eiusdem Novembris die inierit. II. Licet & Paphii & Asiaticis à XXIV. Decembris quartum suum mensem inchoaverint; in XIII. tamen mensis illius die Asiaticis, in XIV. Paphios Theophaniorum festivitatem collocasse: quia illi (ut in II. capite notatum est) quinto, hi, (receptissimo aliarum Ecclesiarum more, sexto Januarii die, eam celebrare consueverunt. Apud Epiphanium quidem hoc in loco (sect. 24. edit. Græco-Latin.) *ἡμεῖς τὸν Ἰανουάριον ἑρμηνεύομεν, sed rectius postea (sect. 27.) ἡμεῖς τὸν Ἰανουάριον ἑρμηνεύομεν*, scribitur: quam veram esse lectionem, & Romanorum VIII. Id. Januar. simul connotatus evincit, & undecimus dies fixi Egyptiorum sive Alexandrinorum mensis Tybi; quem quinto Januarii nunquam respondere certum est. Nequid aliquid in eo mendo mysterii cum diligentissimo Animadversore nos cernere, neque Constantinopolitanos postea V. Januarii die Baptistum Christi celebravisse, vel ex Manuclis Novellâ de feriis, vel ex Cypriatâ, colligere possumus.

Anno Domitiani XII. mensis *Metroi* secundum Bithynios die VII. horâ 2. noctis incipiente, anno à Nabonallato 840. Tybi die 2. Agrippa Astronomus Lunam australi suo cornu cum australi succedente Vergiliarum conjunctam in Bithyniâ observavit: Ptolemæo, in magnæ suæ Syntaxeos libri 7. cap. 2. referente. Factum hoc, anno æræ Christianæ XCII. Novembris die 29. Unde sequitur, *Metroum* Bithyniorum, à 23. Novembris Juliani incepisse: & tertii mensis *Bythiniorum* idem fuisse initium, quod tertii mensis Macedonum & Asianorum. In veteri enim manuscripto 4 Henrici Stephani, Græco Johannis Crispini lexico, & Johannis Noviomagi scholiis ad Bedæ de temporum ratione cap. IX. inter *Bithyniorum* menses tertio in loco ponitur *Metroum*: sicut inter *Cypriorum* (& in eis *Paphiorum*) in secundo recensetur *Apogonicus*, & in quarto *Iulus*: licet apud Crispinum & Noviomagum *Iulius* per errorem nuncupetur. A XXIV. Decembris sumebat ille initium, à vigiliâ nimirum Natalis Dominici; quem *Jule day*, id est, *Iuli diem*, in Borealibus Britanniz partibus adhuc appellitant. Antiqui enim Anglorum populi (ut in XIII. nominati libri capite notavit Beda) *incipiebant annum ab octavo Kalendarum Ianuariarum die, ubi nunc natale Domini celebramus; & ipsam noctem, nunc nobis sacrosanctam, tunc gentili vocabulo Modre-necht, id est, Matrum noctem* (vel po-

tius, *Matrem noctium*) appellabant: mensibusque *Decembris* & *Januarii*, à *conversione Solis in auctum diei* (quam unus eorum præcedit, alius subsequitur) nomen *Giuli* tribuebant.

Neque prætereundum, quod inter aliarum gentium & civitatum menses, Cypriorum etiam *Iulios*, & *Bithyniorum* *Διογιστος*, cum Romanorum *Januario* in veteri fragmento Saviliano, ita compositus reperitur.

Ρωμαίων,	Ιανουάριος.
Αλεξανδρέων,	Τοβί.
Ελληνών,	Αύδιδάιος. (legend. Αύδωάιος.)
Τυρίων,	Απυλάιος.
Αεθίων,	Αύδιδάιος (Αύδωάιος.)
Σιδωνίων,	Δίος.
Ηλιουπολιτών,	Θοσει.
Λυκίων,	Διός.
Βασίων,	Ποσειδών.
Κρητίων,	Μετάρχιος.
Κυπρίων,	Ιούλιος.
Εφείων,	Περίπος.
Βιδωών,	Διογιστος.
Κασσαπέδων,	Αύπιος.

η Αθηναίων, legendum.

Unde hanc tandem diversorum mensium, in eadem Macedonici anni formâ receptorum, inter se collationem (simul cum eorum uniuscujusque dierum numero & initiis, in sequente capite deinceps explicandis) sub unum conspectum visum est proponere.

Ordo mensium Macedonibus, & Asianis omnibus communis.	Signa celestia, eos apud Macedones denominantia.	Macedonũ Eupatorũ, Antiochenorum, Pergamenorum, & Ephesiorũ, menses politici.	Syromacedonum, & Smyrnaeorum.	Cypriorum, & præcipue Paphiorum.	Bythiniorum.	Dierum numerus.	Mensium initia, in anno Romano.
I.	Ζυγός.	Δίος.	Τριζετινίος.	Αφροδίσιος.	Ηρίος.	30	Sept. 24
II.	Σκορπίος.	Απιλάιος.	Δίος.	Αηροϊνός.	Ηριμος.	30	Oct. 24
III.	Τεφεός.	Αύδωάιος.	Απυλάιος.	Αιρινός.	Μαυρώσιος.	31	Nov. 23
IV.	Αιζήνιος.	Περίπος.	Αύδωάιος.	Ιούλιος.	Διογιστος.	30	Dec. 24
V.	Τό ερζός.	Δύεσις.	Περίπος.	Κασσιέσιος.	Ηγάλλιος.	30	Jan. 23
VI.	Ιχθίς.	Ξανθικός.	Δύεσις.	Σαβασός.	Δίος.	31	Feb. 22
VII.	Κείος.	Αρτιμειος.	Ξανθικός.	Αντιπαλαιός.	Βυθιδωός.	31	Mar. 25
VIII.	Ταύρος.	Δύεσις.	Αρτιμειος.	Διμαρχέσιος.	Στρατιός.	30	Apr. 25
IX.	Διδυμος.	Πάνεμος.	Δύεσις.	Πλυδύπαιος.	Αρεός.	31	Mai. 25
X.	Κυβέσιος.	Λάος.	Πάνεμος.	Αρχερίος.	Πιεσίος.	30	Jun. 25
XI.	Λίον.	Γορπιός.	Λάος.	Εθίος.	Αφροδίσιος.	31	Juli. 25
XII.	Παρθένος.	Τριζετινίος.	Γορπιός.	Ραυμάσιος.	Διμήσιος.	30	Aug. 25

C A P. V.

Mensis cujusque dierum numerus, & in anno Romano sedes declaratur. Ex quatuor sibi invicem succedentium annorum Dominici Paschalibus cum tempore passionis Polycarpi comparatis, locus Intercalationis, Epochæ, & ratio collationis cum Periodi Julianæ & æræ Christianæ annis, eruitur.

EXtat Græcè in publicâ Oxoniensî Academiæ Bibliothecâ Quæstorum Responso.

I. *Vsser. de Maced. anno Solari.*

rumque sacrorum liber, quem Latine à se versum, sub *Anastasi Nicanis* nomine, Gentianus Hervetus jam pridem edidit. In eo, Quæstioni XCIII. subjicitur fragmentum *Ιωάννη Διαμασκινέ, περί τῶν Μακεδόνων μηνῶν, ἐν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἑορταστικῆς, ὡς καὶ Μακεδόνων, ἢ τῶν ἐκκλησιαστικῶν, ἢ τῶν ἐκκλησιαστικῶν, & sic deinceps: neque Ecclesiastici, neque etiam civilis Macedonici, sed Georgici anni observato principio, de quo, in primo Georgicorum, Virgilius.*

Candidus auratis aperit quum cornibus orbem Taurus, & adverso cedens Canis occidit astro. Et in 4. Astronomicón Manilius, similiter de Tauro canens;